

(Návrh)

VYHLÁŠKA
Úradu pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo Slovenskej republiky
z ... 2018
o zákonných meracích jednotkách

Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo Slovenskej republiky podľa § 59 písm. a) zákona č. .../2018 Z. z. o metrológii a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon“) ustanovuje:

§ 1

Definícia základnej jednotky sústavy meracích jednotiek

Definícia základnej jednotky sústavy meracích jednotiek (ďalej len „základná jednotka“):

- a) meter podľa § 7 písm. a) prvého bodu zákona je dĺžka dráhy, ktorú prejde svetlovo vákuu za $1/299\,792\,458$ sekundy,
- b) kilogram podľa § 7 písm. a) druhého bodu zákona je hmotnosť, ktorá sa rovná hmotnosti medzinárodného prototypu kilogramu uloženého v Medzinárodnom úrade pre váhy a miery
- c) sekunda podľa § 7 písm. a) tretieho bodu zákona je čas, ktorý sa rovná 9 192 631 770 periódam žiarenia, ktoré zodpovedá prechodu medzi dvoma hladinami veľmi jemnej štruktúry základného stavu atómu cézia 133,
- d) ampér podľa § 7 písm. a) štvrtého bodu zákona je stály elektrický prúd, ktorý pri prietoku dvoma priamymi rovnobežnými a nekonečne dlhými vodičmi zanedbateľného kruhového prierezu umiestnenými vo vákuu vo vzájomnej vzdialenosti 1 m vyvolá medzi nimi silu 2×10^{-7} newtonu na jeden meter dĺžky vodičov,
- e) kelvin podľa § 7 písm. a) piateho bodu zákona je $1/273,16$ časti termodynamickéj teploty trojného bodu vody, pričom táto definícia sa vzťahuje na vodu, ktorá má izotopické zloženie vymedzené týmito pomermi látkového množstva: 0,00015576 molu $2H$ na mol $1H$; 0,0003799 molu $17O$ na mol $16O$ a 0,0020052 molu $18O$ na mol $16O$,
- f) mól podľa § 7 písm. a) šiesteho bodu zákona je látkové množstvo sústavy, ktorá obsahuje práve toľko elementárnych entít, koľko je atómov v 0,012 kilogramu uhlíka 12 ; pri používaní základnej jednotky mól sa špecifikujú elementárne entity, ktorými môžu byť atómy, molekuly, ióny, elektróny, iné častice alebo špecifikované skupiny týchto častíc,
- g) kandela podľa § 7 písm. a) siedmeho bodu zákona je svietivosť zdroja, ktorý v danom smere vysiela monochromatické žiarenie s frekvenciou 540×10^{12} hertzov a ktorého žiarivosť v tomto

smere je 1/683 wattu na steradián.

§ 2

Iný spôsob vyjadrenia základnej jednotky termodynamickej teploty

Okrem termodynamickej teploty, ktorej symbolom je T , sa používa aj Celziova teplota, ktorej symbolom je t . Jednotkou Celziovej teploty je stupeň Celzia, ktorého symbol je $^{\circ}\text{C}$. Celziova teplota je definovaná ako rozdiel $t = T - T_0$ medzi dvoma termodynamickými teplotami T a T_0 , kde $T_0 = 273,15 \text{ K}$. Teplotný interval alebo rozdiel teplôt môže byť vyjadrený v kelvinoch alebo v stupňoch Celzia. Jednotka stupeň Celzia sa rovná jednotke kelvin.

§ 3

Odvođená jednotka od základnej jednotky a spôsob tvorby odvodenej jednotky od základnej jednotky

(1) Odvođená jednotka od základnej jednotky (ďalej len „odvođená jednotka“) podľa § 7 písm. b) zákona je jednotka koherentne odvođená od základnej jednotky algebrickým vyjadrením násobku mocniny základnej jednotky s číselným koeficientom 1.

(2) Odvođená jednotka sa vyjadruje osobitným názvom a symbolom. Odvođená jednotka, pri ktorej je možné používať osobitný názov a symbol, je uvedená v prílohe č. 1. Názov a symbol odvodenej jednotky je možné použiť aj pri tvorbe ďalšej odvodenej jednotky.

(3) Spôsob tvorby odvodenej jednotky rovinného uhla a priestorového uhla je daný pri

- a) radiáne ako rovinný uhol medzi dvoma polomermi kružnice, ktoré na obvode kružnice vytínajú oblúk, ktorého dĺžka sa rovná polomeru kružnice,
- b) steradiáne ako priestorový uhol kužeľa, ktorý má svoj vrchol v strede gule a vytínana povrchu gule plochu, ktorej plošný obsah sa rovná plošnému obsahu štvorca, ktorého strana sa rovná polomeru gule.

§ 4

Spôsob tvorby násobku jednotky sústavy meracích jednotiek

(1) Násobok jednotky sústavy meracích jednotiek podľa § 7 písm. c) zákona sa vytvára násobením základnej jednotky alebo násobením odvodenej jednotky násobkom s dekadickým základom zo súboru mocnín uvedených v prílohe č. 2. Názov násobku jednotky sústavy meracích jednotiek sa vytvorí pridaním príslušnej predpony k názvu jednotky sústavy meracích jednotiek. Spôsob tvorby násobku jednotky sústavy meracích jednotiek podľa predchádzajúcej vety neplatí pre hmotnosť, pri ktorej sa násobok jednotky sústavy meracích jednotiek a názov násobku jednotky sústavy meracích jednotiek tvorí od gramu, ktorého symbolom je g . Symbol násobku jednotky sústavy meracích jednotiek sa vytvorí spojením symbolu predpony a symbolu jednotky. Zložená predpona vytvorená spojením viacerých predpôn sa nepoužíva.

(2) Ak je odvođená jednotka vyjadrená ako zlomok, jej násobok je možné vyjadriť pripojením predpony k jednotkám v čitateli alebo v menovateli alebo v oboch.

(3) Dekadický násobok jednotky sústavy meracích jednotiek s osobitným názvom je uvedený v prílohe č. 3.

(4) V spojení s jednotkou uvedenou v prílohe č. 3 a jej symbolom je možné používať predponu a jej symbol uvedený v prílohe č. 2.

§ 5**Iná povolená jednotka popri jednotke sústavy meracích jednotiek**

(1) Iná povolená jednotka podľa § 7 písm. d) zákona definovaná na základe jednotky sústavy meracích jednotiek, ktorá nie je dekadickým násobkom jednotky sústavy meracích jednotiek, je uvedená v prílohe č. 4.

(2) V spojení s inou povolenou jednotkou uvedenou v prílohe č. 4 a jej symbolom sa nepoužíva predpona a jej symbol na tvorbu násobku.

(3) Ustanovenie odseku 2 sa neuplatňuje pre jednotku gon a grad.

(4) Iná povolená jednotka, ktorej hodnota sa získala experimentálne, je uvedená v prílohe č. 5.

(5) V spojení s inou povolenou jednotkou uvedenou v prílohe č. 5 a jej symbolom je možné používať predponu a jej symbol uvedený v prílohe č. 2.

(6) Iná povolená jednotka, ktorú je možné používať v špeciálnej oblasti, je uvedená v prílohe č. 6.

(7) V spojení s inou povolenou jednotkou uvedenou v prílohe č. 6 a jej symbolom je možné používať predponu a jej symbol uvedený v prílohe č. 2

(8) Ustanovenie odseku 7 sa neuplatňuje pre milimeter ortuťového stĺpca a hektár a ich symboly.

§ 6**Zložená jednotka**

Kombináciou jednotiek uvedených v § 1 až 5 sa tvorí zložená jednotka podľa § 7 písm. e) zákona

§ 7**Záverečné ustanovenie**

Touto vyhláškou sa preberajú právne záväzné akty Európskej únie uvedené v prílohe č. 7.

§ 8**Účinnosť**

Táto vyhláška nadobúda účinnosť 1. júla 2018.

Odvozená jednotka, pri ktorej je možné používať osobitný názov a symbol

Príloha je vo formáte word medzi nepovinnými prílohami.

Násobok jednotky sústavy meracích jednotiek

Príloha je vo formáte word medzi nepovinnými prílohami.

Dekadický násobok jednotky sústavy meracích jednotiek s osobitným názvom

Príloha je vo formáte word medzi nepovinnými prílohami.

**Iná povolená jednotka definovaná na základe jednotky sústavy meracích jednotiek, ktorá
nie je dekadickým násobkom jednotky sústavy meracích jednotiek**

Príloha je vo formáte word medzi nepovinnými prílohami.

Iná povolená jednotka, ktorej hodnota sa získala experimentálne

Príloha je vo formáte word medzi nepovinnými prílohami.

Iná povolená jednotka, ktorú je možné používať len v špeciálnej oblasti

Príloha je vo formáte word medzi nepovinnými prílohami.

Zoznam preberaných právne záväzných aktov Európskej únie

Smernica Rady 80/181/EHS z 20. decembra 1979 o aproximácii právnych predpisov členských štátov, týkajúcich sa meracích jednotiek a rušiaca smernicu 71/354/EHS (Mimoriadne vydanie Ú. v. ES, kap. 13/zv. 6; Ú. v. ES L 39, 15.2.1980) v znení smernice Rady 85/1/EHS z 18. decembra 1984 (Mimoriadne vydanie Ú. v. ES, kap. 11/zv. 56; Ú. v. ES L 2, 3.1.1985), smernice Rady 89/617/EHS z 27. novembra 1989 (Mimoriadne vydanie Ú. v. ES, kap. 13/zv. 10; Ú. v. ES L 357, 7.12.1989), smernice Európskeho parlamentu a Rady 1999/103/ES z 24. januára 2000 (Mimoriadne vydanie Ú. v. ES, kap. 13/zv. 24; Ú. v. ES L 34, 9.2.2000) a smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/3/ES z 11. marca 2009, (Ú. v. EÚ L 114, 7. 5. 2009).